

Den styrkede pædagogiske læreplan for Tarup Børnehave

Udarbejdet i 2024

Indholdsfortegnelse

Indledning	s. 3
Hvem er vi?	s. 3
Værdigrundlag – det fælles pædagogiske grundlag	s. 4
Barnesyn, dannelse og børneperspektiv	s. 5
Leg, Læring, Læringsgruppe koncept	s. 6
Børnefællesskaber	s. 11
Pædagogisk læringsmiljø	s. 12
Forældresamarbejde	s. 13
Børn i udsatte positioner	s. 13
Førskoletilbud og samarbejdet med de omliggende skoler og institutioner	s. 14
Inddragelse af nærmiljø og lokalsamfundet	s. 15
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø herunder læringsrumsbeskrivelser	s. 16
Digitalisering	s. 18
De seks læreplanstemaer;	
<u>Alsidig personlig udvikling</u>	s. 19
<u>Social udvikling</u>	s. 21
<u>Kommunikation og sprog</u>	s. 22
<u>Krop, sanser og bevægelser</u>	s. 23
<u>Natur, udeliv og science</u>	s. 25
<u>Kultur, æstetik og fællesskab</u>	s. 26
Hjerpsted	s. 28
Evalueringskultur	s. 29
Løbende dokumentationer og evaluering	s. 29
Kilder	s. 30
Fokusområde 2024 – 2026	s. 31

Indledning

Tarup børnehaves pædagogiske læreplan danner rammen og den fælles pædagogiske retning for børnenes udvikling, trivsel, læring og dannelse.

Den beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler. Disse er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde. Den er udarbejdet med udgangspunkt i vores fælles pædagogiske grundlag (det blå i læreplansblomsten) og de seks læreplanstemaer (det røde i læreplansblomsten) med mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Tarup børnehaves pædagogiske læreplan er udarbejdet af det pædagogiske personale og retter sig mod hele personalegruppen, hvor den fungerer som arbejdsgrundlag, samt til forældre og andre interesserede hvor den fungerer som en synliggørelse af det pædagogiske arbejde i Tarup Børnehave.

Hvem er vi?

Tarup Børnehave er en af 55 dagtilbud drevet af Dansk Skoleforening for Sydslesvig. Børnehaven rummer 40 børn i alderen 3-6 år fordelt på 2 stuer med 20 børn i hver stue.

Børnehaven ligger i udkanten af byen Flensborg, omgivet af dejlige naturområder og legepladser. På Børnehavens matrikel ligger en stor sportsplads og en lille skov som vi kalder "spejderskoven".

I 2023 deltog vi sammen med mange andre institutioner i KiTa aktionsprogram, som skulle kompensere for presset på børnehaver, børn og personale i corona-tiden. Del af dette program var også nogle oplæg og kurser fra naturvejledere fra "de grønne spirer".

Vi valgte efter programmet, at forblive en "grønne spirer institution" og søgte medlemskab. Det har vi så fået godkendt og vi arbejder nu med natur, udeliv og science samt bæredygtighed i børnehøjde til dagligt.

Personalet i Tarup børnehave:

1 dagtilbudsleder	Kathrin Paulsen
1 souschef	Angela Sawatzki
3 pædagoger	Nadja Schü Chin Kühl Anke Krause Anja Julius
2 pædagogmedhjælpere	Robert Schönhoff Britta Geißlinger
1 pedel	
1 netværkssekretær	

Grupperne:

Svalerne:

En gruppe på 20 børn i alderen mellem 4 og 6 år. I denne gruppe arbejder souschef Angela og pædagogmedhjælper Robert med dragerne som er vores førskolebørn. Dragerne skal hovedsagelig indskoles på Jørgensby Skolen. Ud over Angela er det pædagog Nadja og medhjælper Robert, der er ansvarlig for den pædagogiske hverdag. Svalerne holder til på børnehavens 1. sal som er blevet tilbygget for 3 år siden.

Bierne:

En gruppe på 20 børn i alderen 3 til 4 år. I denne gruppe arbejdes der med stort fokus på tilvænning og sprogudvikling. Pædagogerne Anke og Anja er ansvarlig for det pædagogiske arbejde med de mindste og bliver bakket op af pædagogmedhjælper Britta, som er i gang med et uddannelsesforløb, der er med til at udvikle hendes kompetencer på de vigtigste områder inden for dagtilbuddet.

Værdigrundlag

I Tarup Børnehave har vi fastlagt følgende fokusord for værdigrundlaget:

Relationer og omsorg
Anerkendelse og respekt
Medbestemmelse/participation
Rummelighed
Læring og dannelse

I Tarup Børnehave er vi overbevist om, at den gode relation går foran og er grundlaget for, at barnet føler sig tryk til at kunne begå sig i hverdagen og kunne meddele behov samt at være en del af et fællesskab som rummer forskellighed og bidrager til helheden. I vores optik er det helt klart den voksne som påtager sig ansvaret for den gode relation til barnet, samt at vedholde og udvikle den.

Det fælles pædagogiske grundlag

”Det fælles pædagogiske grundlag består af en række centrale elementer, som er kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der arbejdes med børnenes trivsel, læring udvikling og dannelse i alle tilbud i Danmark”

De centrale elementer:

Børnesyn, dannelse og børneperspektiv, leg, læring, børnefællesskaber, pædagogisk læringsmiljø

Børnesyn:

"Det at være barn har værdi i sig selv."

Barnet er unikt og kompetent med en naturlig motivation til at være en vigtig del af og bidrage til fællesskabet. Alle børn er betydningsfulde og er en vigtig del af gruppen. Ethvert barn gør det bedste det kan og har et naturligt behov for at kunne yde sit bidrag til fællesskabet.

I børnehavens hverdag, tilrettelægger vi en dagligdag som byder på fleksibilitet ud fra børnesynet. Vi er opmærksomme på og har en god føling med, hvad der rører sig i gruppen og hvad der er oplagt til at tage op til børnemøderne. Dermed inddrager vi det enkelte barn og samtidig udvikler vi et fællesskab, hvor alle kan føle sig trygge, set hørt og lyttet til.

I praksis:

- alle børn mødes hver dag med gensynsglæde og anerkendelse. Barnet mødes som et selvstændigt og værdifuldt menneske
- vores forståelse af barnet er kendetegnet ved at være et billede af helheden - både de fysiske og psykiske behov inddrages
- vi arbejder på, at der er plads til alle i børnegruppen. Hvert barn har sin egen uundværlig plads i fællesskabet. Forskellighed bliver til noget unikt og dermed fremmes der respekt for hinanden

Dannelse og børneperspektiv:

"Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse."

Vi arbejder ud fra en månedsplan, som giver en god struktur i dagligdagen. I forhold til dannelsesbegrebet planlægger vi ud fra børneperspektivet, forældres tilskyndelser i et oplagt omfang og vores faglige indfaldsvinkel i forhold til de 6 læreplanskategorier. Vi lægger rammer for et velfungerende fællesskab ved at være opmærksomme på børnenes naturlige motivation til at være bidragende aktører. Børn er så glade og stolte når deres ideer skinner igennem i dagligdagen. Vi giver rum til børnenes medbestemmelse i det vi har fokus på det i hverdagen og tilrettelægger børnemøder en gang om ugen. Børnenes dannelse sker igennem hele dagen. Igennem rutiner som fx aflevering om morgenen, måltider og garderobesituationer såvel som i den fri leg og i planlagte aktiviteter. Vi følger børns spor og ideer i hverdagen - børnene bliver aktive deltagere og medskabere af det pædagogiske læringsrum.

I praksis:

- vi er nærværende og lydhøre overfor barnets deltagelse i en demokratisk sammenhæng
- alle børn oplever, at blive inddraget i beslutningsprocesser igennem uformelle samtaler, sproglige udvekslinger og dialoger
- der skabes rum, til at børnene kan øve sig, at argumentere, bringe sig selv på banen, lytte og give plads til andre og eller flertallet
- vi inddrager børns ideer og ønsker i planlægningen af pædagogiske aktiviteter og temauger

Leg:

"For at børnene udvikler deres kreativitet og sociale kompetencer er legen et centralt emne. Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud"

Vores hverdag er struktureret således, at der er rum og plads til mangfoldighed i legen. Dermed sørger vi for at børnene trives i en leg, regulerer deres egne følelser og lærer at rumme andres. Der er mulighed for at prøve nye roller og sociale samspil, samt at kunne få rummelige voksne som ledsagere. Vi har for øje, i det pædagogiske arbejde at rammesætte legene og støtte op om og udvikle børnenes leg igennem at være positive rollemodeller. Vores observationer af legen giver et grundlag for at vurdere hvor barnet er henne udviklingsmæssigt og hvad det har behov for. I Tarup Børnehave er legen mangfoldig og sker på mange planer. Vi skaber rum til at udforske omgivelserne, tilrettelægger læringsmiljøer som giver mulighed for sociale, emotionelle og kognitive udvikling. Der er en blanding af rutiner og nyskabelse. Vi bruger nærmiljøet som spejderskoven, legeplads, stuen/læringsrum, biblioteket, teater, temauger, samlinger, læringsgrupper, sproggrupper, førskole og meget mere.

I praksis:

- vi er tilstede i børnenes lege, både den vokseninitieret og den fri leg. Vi er enten observerende eller deltagende
- vi følger børnene og deres behov, så vi kan guide dem bedst til læring og udvikling samt at folde fantasien ud i legen
- hvis der er behov, rammesætter vi lege. Vi kommer med guidende ideer i legen. Vi har stærk fokus på, at støtte børnene i at invitere andre børn med ind i legen

Læring:

"Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret."

Læring sker i samspil og samvær med mennesker. Læring leges og sanses. Læring finder sted i mange forskellige sammenhænge igennem hele dagen. Derfor har vi fokus på de daglige rutinesituationer såvel som legen og de pædagogiske aktiviteter. Samspillet har en stor værdi for læringen, hvad enten det er i legen, i de pædagogiske planlagte eller spontane aktiviteter eller i garderoben for at tage tøj på. Barnet skal udvikle en tro på sig selv og sine egen evner. Vi tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone for at skabe bedst mulige vilkår for læring.

- vi anser rutinesituationer som meget værdifulde. Vi har fokus på, at det er i processen at læringen sker. Fx ved at lære selv at tage tøj af og på
- vi skaber rammer som giver ro, nærvær og fordybelse
- vi er omstillingsparate og kan ændre på vores fokus i dagens løb efter behov
- vi er overbevist om, at man lærer ved at øve sig og ved at fejle. Vi danner derfor sammen et fælles erfaringsgrundlag

- vi skaber læringsrum der lægger op til at kunne eksperimentere med kroppen, sproget, sanserne og de sociale relationer
- vi har stor fokus på, at børnene får rigeligt med muligheder til at være nysgerrig på og at udforske naturen

Læringsgruppekoncept:

I starten af børnehaveåret 2024/25 var der et stort ønske fra personalet om at bruge de pædagogiske ressourcer i Tarup Børnehave mere effektivt og til gavn for børnene.

Vores læringsgruppekoncept tager udgangspunkt i følgende pædagogiske og praktiske overvejelser:

- Alders- og udviklingstrin:

Børn i forskellige aldre har forskellige behov og færdigheder. Opdeling af børnene i forskellige aldersgrupper vil give de voksne bedre tilpasningsmuligheder for aktiviteter og læringsmål ift. børnenes udviklingsniveau. Dette vil desuden betyde mere støtte fokuseret på hver aldersgruppe.

- Gruppedynamik:

Mindre grupper vil gøre det lettere for børn at knytte tætte relationer i fællesskabet samt til de voksne. Det fremmer social interaktion og samarbejde og hjælper børnene med at udvikle sociale færdigheder i trygge omgivelser.

- Individuel opmærksomhed:

En opdeling af børnene i mindre grupper, betyder at de voksne vil kunne give mere individuel opmærksomhed til hvert enkelt barn. Dette er vigtigt for børnenes trivsel og udvikling, da det sikrer, at hvert barn får den støtte, de har behov for.

- Logistiske hensyn:

Mindre grupper vil bidrage til lettere at organisere daglige rutiner, som fx. frugt og frokost, fælles leg og forskellige aktiviteter. Dette vil sikre, at børnene deltager i de forskellige projekter og får deres behov opfyldt.

- Læringsmiljø:

En opdeling af børnene i mindre grupper, med fokus på deres dannelse i børnehaven, betyder at de voksne bidrager med at skabe et struktureret læringsmiljø, der støtter børnenes udvikling og fremmer tættere relationer, da børnene interagerer direkte med hinanden. Dette hjælper desuden børnene med at udvikle sociale færdigheder, som fx. konfliktløsning, empati og kommunikation.

I de tre læringsgrupper kan børnene lære gennem leg, forskellige pædagogiske aktiviteter og interaktion lære på en mere effektiv måde og direkte bruge deres nye færdigheder.

Før nævnte pædagogiske overvejelser har lagt vejen til en opdeling af svale og bi gruppen i tre mindre og alders-fokuserede grupper, som kan bidrage til en mere individualiseret, struktureret og effektiv pædagogisk praksis.

Børnehavens hverdag:

Børnene er almindeligvis opdelt i de to grupper: Bier og svaler.

Fra kl. 7.00/7.15 – 9.00 er der åbne stuer, dér hvor personalet er. Børnene vælger selv rum og leg.

Fra kl. 9.00 – 9.30 spises der morgenmad/frugt i stamgrupperne.

Fra kl. 10.00 -12.00 opdeles børnene i deres læringsgrupper.

Fra kl. 12.00 - 15.15/15.30 er der åbne stuer, hhv tilbydes pædagogiske aktiviteter udendørs med personalet i forskellige positioner og med forskellige tildelte ansvarsområder.

Bierne - de yngste børn i børnehaven:

Når det nye børnehave-år begynder, starter der altid en del nye børn i Tarup børnehave. Det er af naturlige årsager hovedsaglig børn i alderen 2,5 til 3 år. For at skabe en god overgang fra vuggestue, dagpleje eller hjem til børnehaven, oprettes der kontakt til familierne, pædagogerne og dagplejen i god tid. Det er typisk lederen der tager den første kontakt og derefter den gruppeansvarlige pædagog, som også er ansvarlig for den gode overgang og opstart som skal skabe tryk ved barnet og dets familie.

Det som vi sætter stor fokus på lige i opstartsfasen, er rutinepædagogik. Det lyder måske lidt kedeligt, men er i allerhøjeste grad vigtigt for børnene til at blive trygge ved den nye børnehave, de nye voksne og de nye børn. Pædagogerne arbejder på at oprette gode relationer til de nye børn ved at give sig tid til at lære dem at kende og vise dem børnehavehverdagen i et egnet tempo.

Udegruppen:

At have en udegruppe i børnehaven, hvor børnene tilbringer meget af deres tid i naturen, har en række fordele, der bidrager til børnenes fysiske, mentale og sociale udvikling.

Udendørs leg giver børnene mulighed for at være mere fysisk aktive, hvilket styrker deres motoriske færdigheder, kondition og generelle sundhed. De får frisk luft og sollys, som er vigtig for deres fysiske udvikling. Naturen tilbyder desuden et roligt miljø, hvor børnene kan falde til ro og samtidig få mulighed for at bruge deres fantasi og kreativitet.

En udegruppe giver børnene mulighed for at opleve naturen fra et andet perspektiv. Her kan børnene udforske forskellige materialer som jord, sand, blade og vand, hvilket giver dem en dybere forståelse af naturens sæsoner og fænomener.

Når børn er udendørs, udforsker de ofte og tager initiativ. De lærer at håndtere uforudsete situationer, hvilket styrker deres selvstændighed og ansvarsfølelse. Udendørs aktiviteter kræver desuden ofte teamwork og fælles løsninger på problemer, hvilket styrker børnenes sociale færdigheder og fælles samarbejde.

Naturen er fuld af læringsmuligheder. Børnene i udegruppen har mange muligheder for at stille spørgsmål, eksperimentere og udforske verdenen omkring dem. Dette kan også føre til en større respekt for miljøet og en forståelse for vigtigheden af at passe på vores natur.

En udegruppe giver børnene mange nye oplevelser og erfaringer, der understøtter deres udvikling på flere forskellige områder. Børnene får mulighed for at lære og vokse i et naturligt miljø, hvilket har positive effekter på deres trivsel og udvikling.

Vores udendørsgruppe i børnehaven, tilbringer størstedelen af dagen udendørs og deltager i aktiviteter, der udnytter naturens ressourcer og miljø. Her er nogle af de typiske aktiviteter, som vi overvejer at lave sammen med børnene:

Vi kan forestille os at tage en dialog med børnene omkring forskellige aktiviteter passende til årstiden, der drejer sig om høsten. Vi vil gå omkring i vores nærmiljø hvor vi kan høste forskellige frugter, som kan bruges til at lave marmelade, saft eller lignende. Sammen med børnene lærer vi at tilberede mad over bål. Som f.eks. at lave snobrød, pandekager, grille grøntsager eller lave suppe.

Vi bruger tid på at udforske vores naturlige omgivelser. Her lærer børnene om planter, insekter, dyr og økosystemer ved at observere dem på nært hold. Ved at bruge materialer fra naturen, såsom grene, sten, blade og mudder, bygger børnene huler, broer, eller skulpturer. Sammen med børnene har vi desuden overvejet at bygge et insekthotel med naturlige materialer, som f.eks. træstykker, kogler, bark og lignende, som børnene samler og konstruerer.

Børnene bruger deres sanser, f.eks. ved at lytte til fuglesang, mærke på forskellige teksturer eller lugte til blomster og planter. Disse oplevelser hjælper med at styrke deres opmærksomhed og bevidsthed om naturomgivelserne. Desuden byder omgivelserne på naturlige udfordringer, som styrker børnenes fysiske koordination og balance.

Ved at være ude i al slags vejr lærer børnene om årstidernes skift og vejrets påvirkning på naturen. De oplever regn, sne, sol og vind og lærer, hvordan forskellige vejrforhold påvirker deres omgivelser og dyrelivet. For at visualisere årstidens skift, kan børnene lave forskellige kreative projekter med naturmaterialer. Det kan f.eks. være at lave collager af blade og blomster, male med mudder eller bygge små figurer af ler og pinde.

Sammen med børnene vil vi begynde med at bygge et højbed, hvor børnene lærer at plante, vande og pleje grøntsager, frugter og blomster. Her har vi også mulighed for at introducere børnene til bæredygtighed og cirkulær økonomi, f.eks. ifm. et kompostprojekt. Dette giver dem en forståelse for, hvor mad kommer fra og vigtigheden af at tage sig af naturen.

Til børnemøderne kan børnene demokratisk vælge hvilke projekter de synes er spændende og ønsker at gå igang med (afhængig af årstiden).

Det overordnede mål med de ovenstående projekter er, at give børnene forskellige muligheder for at lære gennem leg, udforskning og direkte erfaring med naturen.

Førskoletilbuddet:

I førskoletilbuddet skal børnene opnå et solidt fundament for deres alsidige udvikling. Dette opnås ved at give hver enkelt barn udfordringer, der fremmer deres nysgerrighed, læringslyst og lyst til at udforske mere. Samtidig skal børnene blive fortrolige med skolen, hvor de tilegner sig den viden og de færdigheder, som undervisningen i skolens grundfag senere bygger videre på.

I førskoletilbuddet, i børnehaven, deltager børnene i en række aktiviteter, der har til formål at forberede dem til skolestart. Her er nogle af de typiske aktiviteter, som børnene deltager i:

Bogstav- og tal genkendelse: Børnene arbejder med at genkende bogstaver og tal, hvilket danner grundlag for senere læse- og regne færdigheder. Førskoleaktiviteterne bidrager til at styrke børnenes sprogforståelse, ordforråd og evne til at lytte og forstå. Samtidig med at lære bogstaver, eksperimenterer børnene med rim, bogstavlyde, ord og sætningsdannelse. Børnene kan læse og ordne etcifrede naturlige tal samt genkende talsymbolerne i hverdagssituationer. Børnene har viden om metoder til antalsbestemmelse og kan gengive og beskrive enkle geometriske figurer og mønstre.

Sociale aktiviteter:

I starten af førskoletilbuddet begynder vi med emnet "mig selv". Børnene giver en introduktion til, hvem de er, hvor de bor, hvem de bor sammen med og hvem der er deres kammerater eller venner. Senere hjælper børnene hinanden med at tegne sig selv. Når vi går tur og børnene bor i nærheden, kan det også ske at børnene fremviser deres hjem til gruppen. På baggrund af dette opstår der ofte dejlige samtaler mellem børnene. Pædagogerne fremmer samtaler om forskellige emner, hvor børnene opmuntres til at lytte til hinanden, dele deres tanker og respektere andres synspunkter. Udefra forskellige diskussioner og samtaler mellem børnene opstår der af og til nogle konflikter, hvor børnene selv ikke finder en løsning. Hvis konflikten vedvarer i lang tid, så arbejder vi i denne forbindelse med et program som hedder "Fri for mobberi". Dette skal styrke et trygt og inkluderende børnefællesskab samt forebygge mobning på institutionerne. Her arbejder pædagogerne målrettet med at understøtte børnenes trivsel og fremme deres sociale kompetencer.

Fysiske aktiviteter:

Børnene deltager i aktiviteter som er mere krævende end, som f.eks. forskellige typer boldspil (fodbold, høvdingebold mv.) og andre former for fysisk leg, der udvikler deres grovmotoriske færdigheder. Men også deres finmotoriske færdigheder bliver trænet, f.eks. ved at sy mønstre på

karklude, lave perleplader eller at holde blyanten ved legeskrivning. Desuden tager vi på udflugt, hvor børnenes motoriske færdigheder bliver udfordret i de forskellige naturmiljøer. F.eks. ved at gå med bare fødder på stranden, klatre i træer eller løbe op ad bakkerne. Her bruges naturen også som et læringsmiljø, hvor børnene kan udforske og lege.

Daglige rutiner:

I førskoletilbuddet har vi faste mødetider, spisetider med timeglas, hvor børnene selv dækker bord samt i et tidsrum på 10 minutter fokuserer på deres måltid, og ikke mindst tid til førskolearbejde, hvor vi arbejder med bestemte temaer hver enkelt uge eller måned. Det kan for eksempel være simple trafikregler, den første introduktion til tal og bogstaver, eller læring af forskellige kulturer. De fleste temaer afstemmes med børnene i f.eks. børnemøder og emnerne er samtidig indtænkte i vores ture ud af huset. F.eks. til lokale parker, museer eller andre steder, hvor børnene kan lære og gøre sig nye erfaringer.

Besøg på skolen:

Efter førskolen vil de fleste af børnene komme på Jørgensby-Skolen. Det er derfor naturligt, at vi har et tæt samarbejde sammen med skolen om at forberede børnene bedst muligt til skolelivet og gøre overgangen fra børnehave til skole så tryk som muligt. I denne forbindelse deltager børnene i forskellige aktiviteter, som f.eks. flere besøgsdage på skolen, deltagelse i motionsdagen eller fælles brug af skolens gymnastik faciliteter.

Førskoletilbuddets aktiviteterne i børnehaven er designet til at skabe en glidende overgang fra børnehaven til skolen, hvor børnene opnår de nødvendige færdigheder og den tryk, der skal til for en god skolestart.

Børnefællesskaber:

”Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.”

Børnene skal føle tilknytning til andre jævnaldrende, være med til at skabe/præge gode lege. Børn kan også være en del af fællesskabet ved at sidde stille og være iagttagende. Vi er forskellige. Vi lægger stor vægt på at være synlige og delagtig i børnehøjde. Er der konflikter i højere grad, skabes rum til fri ytring (vi lytter til hinanden) – alle kommer til ord og vi finder løsninger i fællesskab. Vi holder børnemøder, hvor hvert barn har en stemme og demokratiske værdier bliver sat på dagsordenen. Alle børn skal opleve, at de er en unik del af fællesskabet. De skal føle sig lyttet til, forstået og respekteret. I Tarup Børnehave indgår børn i det lille fællesskab på stuen og i det større fællesskab i hele huset, når alle børn samles om morgenen når børnehaven åbner og

om eftermiddagen inden børnehaven lukker samt på legepladsen på flere tidspunkter på dagen og til emnearbejde på tværs af stuerne.

I praksis:

- vi hjælper og støtter alle børn med at komme med i leg og til at invitere andre børn med ind i legen
- vi observerer børnefællesskaberne for at blive klogere på dynamikker og sammensætninger
- vi lægger stor vægt på, at rammerne for læringsmiljøet er inkluderende
- vi er gode rollemodeller, idet vi taler positivt om andre børn og voksne. Vi støtter børnene i at gøre det samme

Pædagogisk læringsmiljø:

"Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring."

Vi er opmærksomme på børnegruppens dynamik og interesser for at kunne planlægge det pædagogiske læringsmiljø. Læringsmiljøet er kendetegnet ved at være fleksibel. Det betyder at de voksne er omstillingsparate og har fokus på barnets individuelle udvikling (NZU - Vygotski) samt kan imødekomme gruppens behov. Vi evaluerer løbende på læringsmiljøer og børnenes trivsel ved at beskrive læringsmiljøerne og opsætte mål og tiltag. Der justeres løbende efter gruppens udvikling og den styrkede læreplan.

I praksis:

- giver vi tid og rum i rutinesituationer til fordybelse. Børnene får derved mulighed for at lære og udvikle sig i eget tempo. De voksne er nærværende og omsorgsfuld samt indtages der en støttende rolle
- for os er vejen vigtigere end målet. Selve processen har en stor betydning. Vi iagttager børnene og reflekterer over deres respons og bidrag for at evaluere vores tiltag. Dermed bliver klogere på vores pædagogiske praksis
- vi er meget opmærksomme på, at børnenes meninger og ideer indgår i egne lege og de planlagte pædagogiske aktiviteter. Børnene bliver inddraget såvel i beslutningsprocessen som også i evalueringen. Dette foregår i de ugentlige demokratiske børnemøder
- de fysiske rum i selve børnehaven, er indrettet således, at der er rum og ro til fordybelse. Der er plads til leg og læring. Også disse læringsmiljøer tilpasses efter børnegruppens behov
- vi synliggør og visualiserer læringsmiljøer ved at dokumentere den pædagogiske praksis for børn og forældre via famly. Børnene bliver inddraget i selve dokumentationen efter alder og formåen
- Dokumentation på famly skal fremme en god dialog mellem barn og forældre hjemme så barnets læringsproces fortsætter. Det skal skabe en rød tråd

Forældresamarbejde:

"Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring."

Samarbejdet med forældre i Tarup Børnehave, er kendetegnet ved at være inddragende, åbent og ærligt. Vi lægger stor vægt på og anerkender forældrenes unikke viden omkring deres barn. Gennem regelmæssige samtaler, som hyppigt sker i bringe og hente situationer også kaldt for dørkarms samtaler, kan personalet få føling med hvad der rører sig ved det enkelte barn hjemme henholdsvis hos familien. Forældrene har mulighed for, at komme af med vigtige informationer, ris og ros. Der tilbydes mindst 1 udviklingssamtale om det enkelte barn med udgangspunkt i TRAS og TRAS - sproget på vej. I opstartsfasen er der mulighed for forældrene til at få en 3 måneders samtale. Denne samtale skal være med til at evaluere den pædagogiske praksis i forhold til børns tilvænning mm.

I Tarup Børnehave, ligesom i de andre institutioner drevet af Skoleforeningen, har vi et Samarbejdsråd bestående af 3 forældrerepræsentanter; 1 formand og 2 bisiddere (samt 2 suppleanter) udover det, er det dagtilbudslederen, 1 pædagog og 1 medhjælper der er med i rådet. Samarbejdsrådet udarbejder overordnede principper til børnehavens praksis og er med i ansættelsesudvalget for ledere og souschefer. Samarbejdsrådet i Tarup Børnehave er meget engageret til arrangementer, fester og meget mere.

- vi er opmærksomme på, at have god kontakt til alle forældre, så samarbejdet om det enkelte barns trivsel og udvikling er så givtig som muligt
- samarbejdet er kendetegnet ved at være tillidsfuldt og ligeværdigt
- vi dokumenterer den pædagogiske praksis til forældrene via Famly. Dermed er forældrene altid med på hvad der sker og rører sig på det enkelte barns stue, samt bruges dokumentationerne som et dialogredskab for forældrene til at tale med deres børn om aktiviteterne i børnehaven, så børnene oplever sammenhæng og deres læringsproces fremmes
- vi tilbyder forældre cafeer i forlængelse af årshjuls arrangementer som fastelavn, jul og diverse fester. Her kan forældre sammen med deres børn være kreative og få en snak med personalet og de øvrige børn og forældre
- vi tilbyder mindst 2 forældreftener. En aften til at vælge samarbejdsrådet og én med et særligt og aktuelt emne

Børn i udsatte positioner:

"Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter."

I Tarup Børnehave sætter vi stor fokus på, at alle børn - uanset forudsætninger - skal mødes med positive forventninger. De skal udfordres med udgangspunkt i deres zone for nærmeste udvikling og dermed opnå en følelse af at kunne mestre og opleve succes. Vi er meget bevidste om, at der i kortere eller længere perioder, kan være børn som har brug for særlig opmærksomhed og støtte i dagligdagen. Personalet er meget opmærksomme på, at samarbejde omkring barnet og sparring med kollegaerne samt at opsøge hjælp og at videreuddanne sig på berørende områder. Der oprettes et meget tæt samarbejde med forældrene som er kendetegnet ved at være forstående

og støttende. Vi sætter stor pris på og benytter os meget af det tværfaglige samarbejde med støttepædagoger, PPR og de pædagogiske konsulenter på Dagtilbudskontoret.

I praksis:

- vi tager udgangspunkt i Dansk Skoleforening for Sydslesvig Trivsels og beskyttelseskoncept
- vi skaber inkluderende læringsmiljøer, hvor vi inddrager anerkendende det enkeltes barns kompetencer og ressourcer. Dermed fokuserer vi på, at alle kan bidrage til fællesskabet
- vi støtter og guider barnet til at oprette gode relationer samt til leg med andre børn
- vi lægger stor vægt på, at gøre dagene trygge og forudsigelige for børnene, så barnets deltagelsesmulighed er garanteret
- vi samarbejder med forældrene og er opmærksomme på at arbejde løsningsorienteret med barnets trivsel og udvikling i fokus

Førskoletilbuddet og samarbejdet med de omliggende skoler og institutioner:

"Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

I barnets sidste år i børnehaven, tilrettelægger vi et læringsmiljø, som skal skabe sammenhæng med indskolingen på de omliggende skoler. Det handler om at skabe tryghed og genkendelighed samt at sætte impulser for at være nysgerrig og have lyst til at lære mere. Børnene skal udfordres i nye rammer og opleve at deres sociale kompetencer styrkes.

Personalet indgår som fagpersoner i et tæt samarbejde med indskolingslærerne, for at skabe den bedst mulige overgang for alle børn.

I praksis:

- via dokumentationer i TRAS og TRAS - sproget på vej digital, ses tydeligt, hvilke konkrete tiltag der kan være med til at støtte det enkelte barn og hele førskolegruppen
- der arbejdes med mere målrettede aktiviteter henimod skolestart
- vi lægger stor fokus på videreudvikling af sociale kompetencer, da vi anser dette område værende af særlig stor betydning i indskolingen
- vi sender de fleste børn til Jørgensby Skolen. Indskolingsteamet tilbyder faste overgangs arrangementer, som førskolegruppen deltager i
- ud over disse arrangementer, bestræber vi os på, at deltage til forskellige aktiviteter som fx motionsløb, teater mm. i løbet af året, for dermed at fremme trygheden og genkendeligheden hos børnene

Inddragelse af nærmiljø og lokalsamfundet:

I Tarup Børnehave har vi en tradition for at inddrage lokalsamfundet i forskellige sammenhæng.

- vi tager på ture i lokalmiljøet og udnytter dermed, hvad naturen i og omkring Tarup har at byde på
- vi samarbejder med og bruger det lokale brandværn "Freiwillige Feuerwehr Tarup" til vores årlige lanterne-løb og til at præsentere sig med udstyr og biler til fx emneuger omkring natur, udeliv og science - med emnet ild i fokus
- vi tager på udflugt til de omliggende godt udstyrede og konceptualiserede legepladser
- vi ejer en lille skov som ligger i forlængelse af børnehavens matrikel som vi bruger til dagligt som pædagogisk læringsrum
- vi deltager til arrangementer som den danske kirke inviterer til fx julegudstjeneste, St. Hans arrangement og påskegudstjeneste

Netværk:

Ringvejens vuggestue, som ligger et minuts kørsel fra børnehaven. Herfra modtager størstedelen af de børn vi optager. Vi tilbyder vuggestuebørnene besøgsdage før de starter i børnehaven, da det hjælper med at lette overgangen for både børn og forældre. Disse dage giver børnene mulighed for at blive tryk ved med de nye voksne, børn og omgivelser. Besøgsdagene bidrager til en mere glidende overgang mellem vuggestue og børnehave, hvilket er vigtigt for børnenes trivsel og tilvænning.

For at skabe den gode overgang fra børnehave til skole, samarbejder førskolepædagogerne i netværket sammen. Der planlægges fx fælles ture til legepladser eller lignende. Tarup samarbejder fx med Sankt Hans Børnehaven om at børnene lærer hinanden at kende, da begge børnehaver hovedsageligt sender deres børn til Jørgensby Skolen.

Ledernetværk:

Lederne fra Engelsby Daginstitution, Skt.Hans-Børnehave, Julie Rasmsing-Børnehave, Jørgensby Børnehave, Kielseng Børnehave, Fjordvejens Børnehave, Ringvejens vuggestue og Tarup Børnehave danner Ledernetværket Flensborg Øst. Netværket mødes aktuel 1 gang om måneden, for at tage stilling til de af Sparrings-gruppen udsendte punkter. Sparringsgruppen består af 1 leder fra hvert netværk plus repræsentanter fra Dagtilbudskontoret og Dagtilbudschef Petra Häder. Disse punkter kan dreje sig om Skoleforeningens forslag til tiltag, emner, kvalitetstilsyn o meget mere. Udover det, er Ledernetværksmøderne til, for at give mulighed for sparring, coaching, diskussioner og vejledning indenfor Ledelses opgaver, udfordringer mm.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø:

I Tarup Børnehave er målet, at skabe tryghed og nærvær for det enkelte barn, som sikrer miljøer der fremmer børnenes trivsel, sundhed, udvikling og læring. Det er den enkelte voksnes ansvar, at skabe de bedste grundlag og fundament for, at det enkelte barn kan lære, udvikle psykisk robusthed, indgå og handle i sociale relationer og fællesskaber.

Det fysiske børnemiljø:

- vi er pt i gang med at udvikle børnehavens legeplads og dets små læringsmiljøer, så de imødekommer børnegruppernes behov
- vi beskriver og udvikler de forskellige fysiske læringsrum i børnehaven

De forskellige fysiske læringsrum:

- Det kreative bord: Et kreativt bord som læringsrum giver børn mulighed for at udforske deres kreativitet gennem forskellige aktiviteter som tegning, maling og klippe klistre. Det er et sted, hvor børnene kan udvikle deres finmotorik og eksperimentere med forskellige materialer og teknikker.
- Læsehjørnet: "Læsehjørnet" er et pædagogisk læringsmiljø, hvor børnene kan fordybe sig i bøger og styrke deres visuelle og kognitive færdigheder. Det er et sted, hvor børnene sammen med andre og voksne kan opdage nye verdener gennem historier og udvikle deres sprog, fantasi og forståelse.
- Gulvtæppet: Gulvtæppet har et mønster af en by med vej- og gadenetværk og tæppet er et sted for børn, hvor de sammen kan lege med biler og andre figurer fx af dyr. Stedet er tiltænkt som et læringsrum, hvor børnene kan få en bedre forståelse for deres omverden, fx trafikregler (biler stopper ved rødt lys, biler kører ind i hinanden, biler står i kø osv). Denne aktivitet støtter kommunikationen mellem børnene og bidrager til at få børnene ind i en flow-lignende tilstand.
- Dukkekrogen: Dukkekrog er et læringsrum, hvor børnene hurtigt kommer i kontakt med andre børn. Børnene indgår i forskellige rollelege og har her mulighed for at udvikle deres sociale kompetencer, være en del af fællesskabet samt at udbygge deres sociale relationer til både andre børn og voksne.
- Konstruktionshjørnet: Vores læringsrum "Konstruktionshjørnet" er sorteret og opdelt ved hjælp af forskellige kasser. Hermed synliggør vi legetøjet og understøtter børnenes selvhjulpethed så de vælger og finder det legetøj, de gerne vil lege med. Det har også til formål, at fremme børnenes matematiske/logiske tilgang til deres omverden og lysten til at eksperimentere med forskellige former og materialer.

- **Tumle-rum:** Dette læringsrum byder på forskellige aktiviteter og udfordringer, der styrker børnenes egen kropsfornemmelse og motoriske færdigheder samt sociale kompetencer. Børnene indgår i forskellige rollelege, som udvikler deres kreativitet og relationer til hinanden.
- **Hems:** Hemsen kan være et hyggeligt og inspirerende sted, hvor børn kan falde til ro, fordybe sig i læsning eller møde andre børn til fantasifulde rollelege.
- **Køkken:** Køkkenet er et læringsrum, der støtter børnene i at lære grundlæggende madlavningsevner. Børnene vil her introduceres til forskellige madvarer, matematik (gennem opskrifter) og kulturelle aspekter af forskellige madvarer. Deres finmotorik og bevidsthed af forskellige madvarer støttes samt børnenes sociale interaktion med både voksne og de andre involverede børn sørger for en styrket følelse af fællesskabet.
- **Garderoben:** Børnene lærer her om selvstændighed og ansvar ved at vælge deres eget tøj og klæde sig på, samt at de her bliver mere bevidste om farver, mønstre, årstider og vejrforhold og derudfra vælger det passende tøj. Desuden er garderoben et sted, hvor de kan udforske deres egen stil, smag og udtrykke deres personlighed gennem deres tøjvalg.
- **Spil/Puslespilsbord:** Et puslespilsbord som et læringsrum giver børnene mulighed for at udvikle deres sociale relationer med andre børn, problemløsningsevner, rumlig opfattelse samt deres finmotorik.
- **Badeværelse:** Her lærer børnene de grundlæggende elementer som hygiejne og sundhedspraksis. Vi understøtter børnene i at være mere selvhjulpne ved at gå på toilettet samt at give mulighed til at lære om vandets kredsløb, kemiske reaktioner (fx når de laver bobler med sæbe) og endda om forskellige dyr og planter, der lever i vandet, hvis de har et akvarium eller diverse legetøj til badet. Det er et sikkert sted for at eksperimentere og lege med vand.
- **Kommunikations-rum:** I vores kommunikations-rum er der mulighed for, at en lille gruppe børn – et lege- eller læringsfællesskab kan sidde sammen om et spil eller noget konstruktion samt noget kreativt. Der er nærmest ingen begrænsninger sat, da børnene bare kan transportere det de vil bruge derind. Så sidder gruppen i kommunikationsrummet i ro og fred og kan fordybe sig. Ellers bliver rummet brugt til samtaler mm.
- **Kontoret:** På kontoret kan man ligge og slappe af på en madras eller i lænestolen. Hvis et barn for brug for en pause, er det altid velkommen til at holde pausen dér. Kontoret kan mørklægges og der er et lille lys som skaber en hyggelig stemning. Der kan læses, høres musik eller lydbøger.

Vi indretter de forskellige fysiske læringsrum, så de passer til de enkelte børnegrupperes aktuelle behov. Vi tager udgangspunkt i børnenes egne ideer og følger børnenes spor i det vi lægger op til at justere efter hvordan rummene bliver brugt. Børnene bliver opfordret til at fordybe sig og lege i mindre grupper. Der lægges op til etablering af venskaber samt at indgå i samspil med børn og voksne. Vi lægger op til at inddrage børnenes brug af de forskellige læringsrum til at evaluere og justere indholdet. Vi går i dialog med børnene om læringsrummene og deres brug af dem for at inddrage børneperspektivet i udviklingen af de fysiske læringsrum.

Det psykiske læringsrum:

I Tarup Børnehave anser vi det som vores overordnede opgave, at skabe et miljø hvor vores grundlæggende værdier for det pædagogiske arbejde kommer tydeligt til udtryk. Vi fungerer som gode rollemodeller og behandler børn og voksne anerkendende og med respekt. Dermed støtter vi barnets alsidige personlighedsudvikling. Det handler om, at kunne indleve sig i andre, turde sige til og fra og til at opbygge psykisk robusthed. Vi ser en stor værdi i at være bevidst om og have respekt for egne og andres grænser. Det gode psykiske børnemiljø i Tarup Børnehave bidrager til en atmosfære, der lægger op til udvikling af sociale kompetencer og dermed skaber god trivsel og en god hverdag for alle. Alle børn møder nærværende og lyttende voksne der fungerer som gode rollemodeller i børnehavens dagligdag.

- vi gør meget ud af, at snakke med børnene om hvad et godt fællesskab er. Vi lader børnene. Selv formulere, hvad en god ven er, hvordan vi kan være gode venner og hvordan vores samvær på stuen skal se ud.
- vi voksne tager altid godt i mod alle børn og forældre om morgenen og siger ligeledes farvel på en god måde om eftermiddagen.
- vores oplevelse er, at børnene selv opdeler sig i små lege og læringsgrupper i løbet af dagen. Det fremmer børnenes oplevelse af at der er plads til alle.

Det æstetiske børnemiljø:

Det er for os meget vigtig, at indrette de fysiske rum således, at de giver børnene inspiration og lyst til at udfordre sig. Der er noget at opdage og undersøge. Der hænger altid en masse, af børn producerede kunstværker i grupperummene som skal give børnene en oplevelse af at deres bidrag bliver anerkendt. Vi åbner dermed også op for inspiration og dialog om barnets fantasi og kreativitet. Ud over det, stimulerer vi børnenes fantasi via samlinger, fortællinger, sange med fagter og instrumenter og musik.

- vi inddrager børnenes ønsker og interesser
- vi lægger stor vægt på børns medbestemmelse, særligt når det omhandler kreative produkter gerne vil tages med hjem eller udstilles i børnehaven
- vi lægger kreativt materiale i børnehøjde, så børnene selv kan vælge hvilke materialer de vil bruge

Digitalisering:

I dagligdagen møder vi flere digitale medier som understøtter vores arbejde i børnehaven. Det bliver mere og mere en pædagogisk ressource som kan hjælpe med børnenes trivsel, læring og udvikling. Gennem brug af digitale medier har børnene mulighed for at vise personalet verdenen ud fra deres syn.

Ved at afprøve forskellige former for digitale redskaber (som ikke kun betyder, at sidde foran

skærmen) understøttes deres kognitive, motoriske, kreative og sociale færdigheder. Det er vigtigt, at understøtte børnene i at bruge teknologien på en hensigtsmæssig måde og at finde et rum hvor børnene har mulighed for at udvikle og udvide deres digitale kompetencer sammen med andre børn.

Læreplanstemaet "Natur, udeliv og science" understøtter børnenes viden, erfaringer og interesse i naturen og dens fænomener. Men ved hjælp af forskellige digitale medier, f.eks. kamera, film eller iPads og brugen af apps, som f.eks. omhandler planter eller insekter, kan vi forbinde naturen med digitale medier. Børnene kan blive mere opmærksomme på deres nærmiljø og omgivelser, hvilket bl.a. støtter deres bevidsthed om bæredygtighed. Vi understøtter hermed børnenes nysgerrighed og lusten til at eksperimentere med både naturen og digitale redskaber.

De seks læreplanstemaer:

"Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring. Det fremgår af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring indenfor og på tværs af de seks læreplanstemaer."

Alsidig personlig udvikling:

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. "Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund".
2. "Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering".

Eksempler på læringsmiljø i børnehaven: udendørs leg

Ud fra vores samlinger/ børnemøder ved vi, at børnene gerne leger frit både ind- og udendørs og vælger selv med hvem de gerne vil lege sammen og i hvilket læringsrum de vil bevæge sig i.

Det kan både være ind- og udendørs, men for det meste er børnene gerne udenfor på vores legeplads eller naturområdet. Derfor strukturerer og lægger vi rammer for, at børnene kommer ud og oplever naturen på alle årstider.

Børnene kommer ud i alt slags vejr og til forskellige naturområder i nærmiljøet. Her får børnene muligheder for at opleve sig selv og andre i mange arenaer.

I naturen giver vi tid, ro og er nærværende voksne. Vi respekterer børnenes leg, ideer fund og undersøgelser

Børnene udvikler deres fantasi i legen både alene og i fællesskab med andre.

Samspil med de øvrige læreplanstemaer:

Social udvikling: Vi er nysgerrige på børnenes tanker/ideer og går med på opdagelse fx undersøger dyreverdenen eller udvikler et spil. De voksne understøtter børnene i at udvikle engagement, gåpåmod og kompetencer for at deltage i fællesskaber.

Kommunikation og sprog: Kommunikationen mellem børnene styrkes og børnene indgår i sociale relationer. Børnene får et større ordforråd ved at lege med hinanden og/eller de voksne, uafhængig af alder. Børnene får mulighed, så ofte som muligt, for at lege med hinanden. Vi sørger for, at alle børn, uanset alder, bliver set og hørt og sætter ord på deres følelser. Pædagogerne understøtter børnenes læringsmiljø ved at aktivt deltage i legen og bidrage med et reflekteret brug af ordforråd samt kvalitetssamtaler. Det er vores ansvar at støtte børnene i at få mange forskellige erfaringer med sprog

Krop, sanser og bevægelse: Ved fx at gå på tur og bruge vores udeareal/nærmiljø som et stort motorikrum ved al slags vejr, understøtter vi børnene i at være aktive samt at bruge deres krop i forskellige situationer. Ved at lege på hele legepladsen, i spejderskoven og i naturområdet har børnene mulighed for at bruge hele kroppen og styrke deres grovmotorik fx ved at klatre på træerne, klatrestativet eller kravle gennem buskene.

Natur, udeliv og science: Vi voksne vil sørge for at planlægge alle aktiviteter med et pædagogisk fokus, dog på børnehøjde og inden for børnenes zone for nærmeste udvikling. Børnene lærer at forbinde naturmiljøet med logisk tænkning, samt bruge det som et stort legeområde.

Kultur, æstetik og fællesskab: Børnene lærer i fællesskab, hvordan man omgås med naturmiljøet og lærer mere om deres beskaffenhed. De har muligheden på tværs af børnegrupper at indgå i en legerelation og være nysgerrige på hinanden.

De voksnes rolle:

Vi kan kun fremme en god gruppedynamik, når vi er med på børnenes oplevelser på alle planer. Derfor er det de voksnes opgave, at være nysgerrige og være i børnehøjde for at se, hvad der bevæger hos det enkelte barn og i gruppen. Vi er bevidste om, at vi er rollemodel for børnene, som formidler værdier som fx hvad et godt fællesskab og sammenhold betyder. Vi støtter børnene

i konfliktsituationer og i daglige rutiner; lige fra at sige farvel til en forælder eller at blive uenig med en ven eller voksen. I vores kommunikation spejler vi gerne situationerne. Det giver tit en god sammenhæng for parterne.

Social udvikling:

"Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal – og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj mm".

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. "Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer"
2. "Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse"

Eksempel på et pædagogisk planlagt læringsmiljø - Madlavning

Vi tilbyder én gang om måneden en madaktivitet for børnene, hvor børnene demokratisk har medbestemmelse i hvilken ret vi tilbereder. Et af de mange ønsker er, at vi laver mad over bålet. Her kan vi bruge legepladsens eller spejderskovens bål-sted og børnene har mulighed for at hjælpe til.

Samspil med de øvrige læreplanstemaer:

Sociale udvikling: Børnene føler sig som en del af fællesskabet, hvor de bliver set og hørt. Sammen med andre børn hjælper de med at lave mad og indgår i sociale relationer.

Kommunikation og sprog: De voksne sørger for at bidrage med relevante informationer, der udvider børnenes viden og ordforråd omkring deres hverdag, samt de aktiviteter som børnene deltager i. Vi taler i fællesskab om de forskellige ingredienser og børnene har mulighed for at stille spørgsmål, som enten de voksne eller børnene kan besvare.

Krop, sanser og bevægelse: Vi arbejder med at give børnene forskellige sanseindtryk. Vi vil lave mad over bålet, hvor vi kan se ilden og mærke varmen som kommer fra bålet. Ved madlavningen sammen med børnene fokuseres på hvordan flammerne/ilden direkte påvirker forskellige typer mad, som fx. snobrød, marshmallows eller popcorn. Vi styrker deres finmotorik ved fx at skære grøntsager, frugt, eller rulle dej ud til boller/brød.

Natur, udeliv og science: Ved at bruge materialer fra naturen samt genbrugsmaterialer, bliver børnene mere opmærksomme på deres nærmiljø og omgivelser, som støtter deres bevidsthed om bæredygtighed. Desuden vil vi se på ildens egenskaber og de elementer, der skal til for at skabe ild.

Kultur, æstetik og fællesskab: Her taler vi i fællesskab om de forskellige ingredienser, hvor de kommer fra og hvilken kulturel baggrund de har.

De voksnes rolle:

Det er vores opgave, at skabe et læringsmiljø, der giver børnene mulighed for, at indgå i relationer og samspil med andre. Ved at tilrettelægge aktiviteter støtter de voksne børnenes trivsel, udvikling og læring.

Kommunikation og sprog:

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikation og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med de andre børn".

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. "Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden".
2. "Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber"

Læreplan for børnehaven

Eksempel på voksne/børnene- initieret og læringsmiljø: leg med sprog

I børnehaven taler vi dansk. Vi har fokus på børnenes sprogudvikling i den daglige pædagogiske praksis. Vi tilbyder fx børnene én gang om måneden at besøge bogbussen hvor de kan vælge bøger til fælles læsning. I begge stuer arbejdes der regelmæssigt med mindre grupper, hvor vi fx inddrager dialogisk læsning som skal understøtte børnenes sprogforståelse. Lige for tiden beskæftiger vi os meget med bøger som omhandler dyr, naturen og deres fænomener. Herefter

går vi sammen med børnene ud i naturen og finder konkrete eksempler som vi taler om i fællesskab.

Samspil med de øvrige læreplanstemaer:

Social udvikling: Børnene kan blive mere opmærksomme på deres nærmiljø og omgivelser, hvilket bl.a. støtter deres bevidsthed om bæredygtighed. Vi understøtter hermed børnenes nysgerrighed og lysten til at eksperimentere med både naturen og digitale redskaber sammen i fællesskab.

Kommunikation og sprog: Ude i naturen, giver vi os meget tid til at snakke med børnene

om de fund vi gør os. Vi snakker med og lytter til hinanden når vi undersøger eksempelvis blade, blomster, sten og jord. Ude ved havet er det fx meget spændende at se på beskaffenheden af tang og at børnene får lov til selv at sætte ord på de sanseoplevelser de får.

Krop, sanser og bevægelse: Ved at læse bøger lærer børnene at lytte, holde koncentrationen og sidde stille. De voksne planlægger aktiviteter hvor børnene indgår i fælles relationer og kan udvide deres sociale færdigheder.

Natur, udeliv og science: "Natur, udeliv og science" understøtter børnenes viden, erfaringer og interesse i naturen og dens fænomener. Men ved hjælp af forskellige digitale medier, f.eks. kamera, film eller iPads og brugen af apps, som f.eks. omhandler planter eller insekter, kan vi forbinde naturen med det vi har læst om.

Kultur, æstetik og fællesskab: Børnene kan være kreative, male billeder og opfinde nye historier ud fra det de har set.

De voksnes rolle:

Det er vigtigt, at vi understøtter børnene i deres sprogudvikling på en hensigtsmæssig måde og at vi skaber rum, hvor børnene har mulighed for at udvikle og udvide deres sproglige kompetencer sammen med andre børn. Vi taler dansk med børnene og med hinanden. Vi arbejder med ordkort og gør meget ud af, at forklare nyt på et forståeligt sprog i børnehøjde.

Krop, sanser og bevægelse:

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge den, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk

trivsel. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. "Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på"
2. "Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse"

Eksempel på pædagogisk aktivitet: motorik:

De yngste børn vi har, er i bi-stuen. Her er nogle af vores faste emner i opstartsfasen af de nye børnehave år: "min krop". Her har vi fokus på kroppen via sange, sanseoplevelser og mindre bevægelsesforløb. Oppe på svalestuen har vi et tumlerum, som flittigt bliver brugt fra begge stuer til de lidt vildere lege.

Derudover går begge stuer til motorik i Tarup hus én gang om ugen. Tarup hus er et forsamlingshus, som bliver brugt af børnehaven og de omliggende foreninger. Stuepædagogerne tilrettelægger mangfoldige motorikforløb til deres grupper. Men udover det, bruger vi naturen som et pædagogisk rum for krop, sanser og bevægelse. Børnenes hjerner har gavn af, at vi bevæger os ude i naturen – med frisk luft og masser af plads.

Desuden har vi bagved huset et lille indhegnet område (Spejderskoven), som også bruges af spejderne. Området bruges som et stort motorikrum, naturen er den bedste gymnastiksal og så ovenikøbet gratis.

Motorikken og sanselige erfaringer har betydning for barnets begrebsudvikling. (150 gode grunde s. 5)

Samspil med de øvrige læreplanstemaer:

Krop, sanser og bevægelse: Børnene bruger både vores ind- og udendørsareal som et stort motorikrum. Om sommeren har børnene udendørs mulighed for at gå uden sko for at sanse de forskellige naturmaterialer under fødderne.

Natur, udeliv og science: Vores udendørsareal er ujævn og af forskellig beskaffenhed, det udvikler en god balance. Når børnene klatrer i træerne, udvikler de øje – hånd koordination og ligevægt.

Kultur, æstetik og fællesskab: Vi giver plads til børnene og understøtter børnenes motoriske aktiviteter. I fællesskab lærer børnene at falde til ro og fordybe sig i aktiviteterne.

Alsidig personlig udvikling: Med baggrund i de forskellige aktiviteter, afprøver børnene noget nyt eller bliver bedre til det de kender. De lærer selv hvor meget de kan på egen hånd og hvornår de har brug for hjælp. Herved styrkes deres selvværd og selvtillid.

Social udvikling: Børnene er fælles om aktiviteterne, lærer nye motoriske færdigheder i fællesskab og understøtter hinanden, når de har brug for hjælp. Ved at lave aktiviteter i fællesskab tør børnene at prøve nyt og kan understøtte hinanden med ros og opbakning.

De voksnes rolle:

Vi tilbyder aktiviteter som er indenfor det enkelte barns zone for nærmeste udvikling, således at barnet oplever at det selvstændigt eller ved hjælp kan håndtere de fysiske aktiviteter. Vi støtter barnet til at blive tryk ved nye udfordringer, ved at gå frem i aktiviteten. De voksne i Tarup børnehave er aktive med barnet. Både på slagline, trampolin, gynger og meget mere.

Natur, udeliv og science:

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur"

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. "Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling"
2. "Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed"

Eksempel på et børneinitieret læringsmiljø – leg på legepladsen

Legepladsen inviterer til at børnene kan lege i selvvalgte grupper. Børnene har mulighed for at

bevæge sig rundt i de læringsrum, de selv ønsker. Tit finder børn insekter og lægger dem i iagttagelses kasser. De lægger blade og grene med ind, så insekterne føler sig godt tilpas mens de bliver iagttaget. Det vigtigste er, at børnene lærer, at lægge insekterne tilbage i naturen efter iagttagelsesfasen, af respekt over for det mindste liv.

Samspil med de øvrige læreplanstemaer:

Kultur, æstetik og fællesskab: Børnene øver sig i fællesskab på at udvise respekt for naturen og lærer de normer at kende, når man færdes i naturen. De stifter bekendtskab med naturens forskellige materialer mens de er i deres lege- og lærefællesskaber.

Alsidig personlighedsudvikling: Børnene leger i en tryk base, og støtter dermed hinanden i at udforske verden omkring dem. Det enkelte barn bidrager med sit i legen, tager initiativ og er aktiv deltagende, de følger hinandens ideer, så alle får en følelse af at have værdi.

Social udvikling: Børnene er i fællesskab nysgerrige. De har i øjeblikket samme interesse og er fælles om noget. Nye relationer opbygges og vedligeholdes. Børnene øver sig i at vise hensyn og til at give plads til hinanden.

Kommunikation og sprog: Børnene lærer at sætte ord på deres oplevelser. De øver sig i nye ord som de voksne lærer dem i legen, udforskning og iagttagelsen. Børnene har mulighed for at udvide deres ordforråd.

Krop, sanser og bevægelser: I søgningen efter insekter, bevæger børnene sig rundt på hele legepladsen. De løber og kravler, sniger sig og lister for at få fat i insekterne uden at forskrække dem.

De voksnes rolle:

Vi voksne iagttager og følger børnene ved siden af. Vi vejleder, når der er brug for det eller når vi kan se potentiale i en situation uden at forstyrre forløbet. De voksne står til rådighed med insektglas, beholdere mm. Den voksne støtter børnene i at lære ny ord. Den voksne arbejder inddragende med at være anerkendende overfor børnenes ideer og bruger det til at skabe et inkluderende lege- og læringsmiljø.

Kultur, æstetik og fællesskab:

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden"

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. "Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier"
2. "Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier"

Eksempel på pædagogisk planlagt læringsmiljø - traditioner

Året rundt har vi mange traditioner, fx fastelavn, lanternefest, julesange, Luciaoptog eller kirkebesøg, som vi formidler til børnene.

Specielt i december er en aktivitet som børnene er særlig glade for, at lave julegaver til deres forældre. Her arbejder vi med genbrugsmaterialer i kombination med de materialer naturen tilbyder os. De voksne forbereder aktiviteten i børnehøjde, så børnene har mulighed for at mestre aktiviteten.

Børnene kan komme med deres ideer og lave gaverne helt individuelt.

Samspil med de øvrige læreplanstemaer:

Kultur, æstetik og fællesskab: I et demokratisk fællesskab har børnene mulighed for at komme med deres ideer hvad de vil lave. Aktiviteten understøtter også juletiden som højtidelighed og kulturelt fænomen.

Alsidig personlig udvikling: Børnene øver sig i at være aktivt deltagende og i fællesskab arbejde på deres gave. Sammen med de andre børn vælger de gaven som de ønsker at give, samt hvordan den skal se ud.

Social udvikling: Med baggrund i denne aktivitet lærer børnene noget nyt angående forskellige materialer som fx hvordan og hvad de bedst kan bruges til. Børnene arbejder i fællesskab og understøtter hinanden når der er behov.

Kommunikation og sprog: Børnene får et større ordforråd samt at de øver sig i at lytte og stille de spørgsmål som de undervejs i processen får.

Krop, sanser og bevægelse: Børnene udvider deres finmotorik, ved fx at klippe, tegne eller arbejde med perler. Desuden bliver deres sanser udvidet ved hjælp af at røre på de forskellige genbrugs- og naturmaterialer.

Natur, udeliv og science: Børnene lærer om fx naturmaterialets beskaffenhed, dets nedbrydningsproces og til hvad de forskellige materialer bruges i forskellige kontekster.

De voksnes rolle:

Det er de voksnes opgave, at understøtte børnene i denne aktivitet, såvel at børnene føler en succesoplevelse. Børnene bliver mere bevidste om de forskellige materialer samt hvilken rolle vi har i naturen og nærmiljø.

Hjerpsted:

Engang om året har børnehaven mulighed for at søge om at komme til feriekoloniophold til Hjerpsted. Dette ophold kan vare mellem 4-8 dage. Feriekolonien ligger midt i mellem et stort naturområde, der inkluderer en nærliggende strand, vindmøller, marker og skov. Her har børnene mulighed for at lege, udforske naturen og opleve nye eventyr, mens de styrker deres sociale samvær med både voksne og andre børn.

Samspil med læreplanstemaer:

Alsidig personlig udvikling: Hjerpsted tilbyder en unik mulighed for børn at udforske, lære og vokse på forskellige områder. Gennem forskellige aktiviteter, som kreative, naturudflugter og sociale interaktioner, kan børn udvikle deres færdigheder, styrke deres selvtillid og opbygge vigtige relationer med andre. Børnene kan opdage nye interesser og passioner, hvilket giver dem mulighed for at udvide deres horisont og forståelse for verden omkring dem. De lærer også vigtige livsfærdigheder såsom konfliktløsning, teamwork og selvledelse, som er afgørende for deres personlige udvikling.

Social udvikling: Hjerpsted spiller en væsentlig rolle i børns sociale udvikling ved at give dem mulighed for at interagere med jævnaldrende samt ældre uden for deres normale miljø. Her lærer børnene at samarbejde, dele og løse konflikter i et nyt og ofte mere uformelt miljø. Denne oplevelse styrker deres sociale færdigheder og evnen til at opbygge relationer med andre. Samtidig udfordres de til at være mere selvstændige og ansvarlige. Hjerpsted giver også mulighed for at opleve forskellige aktiviteter og kulturer, hvilket øger børnenes sociale forståelse og respekt for mangfoldighed.

Kommunikation og sprog: Gennem en række sjove og interaktive aktiviteter kan børnene udforske forskellige former for kommunikation og udtryk, samtidig med at de opbygger deres sprogfærdigheder. I Hjerpsted kan børnene deltage i forskellige aktiviteter og lege, der alle bidrager til at udvikle deres verbale og nonverbale kommunikationsevner. Ved at være sammen med andre børn lærer børnene at udtrykke sig klart og overbevisende, samtidig med at de udvikler deres empati og forståelse for andre.

Krop, sanser og bevægelse: Gennem en række sjove og udfordrende aktiviteter kan børn udforske deres kroppe, styrke deres sanser og opdage glæden ved bevægelse. Aktiviteter såsom udendørs leg, giver børn mulighed for at udforske deres fysiske grænser, udvikle deres koordination og styrke deres muskler. Disse aktiviteter fremmer ikke kun en positiv kropsopfattelse, men styrker også deres selvbevidsthed.

Kultur, æstetik og fællesskab: Ved at deltage i forskellige aktiviteter får børnene mulighed for at opleve forskellige traditioner, sprog og kulturelle praksisser, hvilket udvider deres horisont og fremmer deres interkulturelle forståelse. Fællesskabet spiller også en vigtig rolle i Hjerpsted. Gennem aktiviteterne kan børnene opbygge stærkere venskaber, lære at arbejde sammen som et team og udvikle empati og respekt for andre. Det skaber et inkluderende og støttende miljø, hvor børn føler sig værdsatte og accepterede. Desuden skaber det et rum, hvor børnene kan udforske, lære og vokse sammen i et åbent og støttende miljø.

Natur, udeliv og science: opholdet skaber en fantastisk ramme, der fremmer nysgerrighed, udforskning og læring. Gennem aktiviteter i naturen får børn mulighed for at fordybe sig i den naturlige verden, opdage dens skønhed og forstå dens kompleksitet. Udendørsaktiviteter giver børn mulighed for at udfordre sig selv fysisk, udvikle deres selvtillid og styrke deres forståelse for naturen. Hjerpsted giver børnene mulighed for at opdage, lære og udforske verden omkring dem på en dybere og mere meningsfuld måde.

Evalueringskultur:

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen offentliggøres. Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen."

Løbende dokumentation og evaluering:

I Tarup Børnehave er vi løbende i gang med at dokumentere, evaluere og reflektere vores dagligdag. Dette sker på baggrund af vores regelmæssige fællesmøder, både til stue-, pædagog- og pr- møder.

Det er vigtigt for os, at vi arbejder på tværs af stuerne, hvor vi kan sparre, understøtte og hjælpe hinanden. Vi har en reflekterende og kritisk pædagogisk tilgang, som følger os i vores hverdag.

En læreplan med en evalueringskultur og pædagogiske læringsmiljøer præget af faglig og kritisk refleksion sætter fokus på kontinuerlige vurderinger og forbedring af dagligdagen samt børnenes udvikling, læring og dannelse. Dette indebærer, at skabe et miljø, hvor pædagogerne opfordres til at tænke kritisk, reflektere over deres læring og praksis og løbende søger og får feedback for at forbedre sig. En sådan tilgang kan bidrage til en dybere forståelse, større engagement og mere effektiv læring for alle involverede parter.

Ved at se på hvert barns udviklingsstatus, refleksioner over arbejdsmetoder og læringsmiljøer til møderne, skaber vi rum for konstruktiv dialog og læring. Denne form for refleksion og evaluering bidrager til at identificere individuelle behov og styrke samarbejdet om at støtte hvert barns trivsel og læring på bedst mulig vis.

Evalueringen vil ske på baggrund af en analyse af vores mål, tegn og tiltag, der er blevet implementeret i "de grønne spirer". Desuden vil der ses på hvilken indflydelse disse parametre har haft på børnene, hvorefter behov for eventuelle justeringer af indsatsen fastholdes.

Kilder:

www.emu.dk

<https://friluftstraadet.dk>

<https://groennespirer.dk>

<https://paedagogen.dk>

Vores fokusområde for perioden 15.09.2024 til og med 15.09.2026:

Det pædagogiske arbejde i aldersopdelte læringsgrupper

SMTTE-model: Alders- og udviklingsopdelte læringsgrupper

Sammenhæng:

- Siden den 01.09.2024 opdeler vi alle børn i 3 mindre grupper med udgangspunkt i børnenes alder og deres udviklingstrin. Dette tiltag baser på børnenes forskellige behov og færdigheder, samt ønsket om at skabe optimale betingelser for det pædagogiske arbejde omkring både børnenes udvikling, læring og trivsel. Vi har lagt mærke til, at vi kan støtte børnenes udvikling bedst, når der tilbydes alderssvarende aktiviteter, lægges rammer for opbyggelse af tættere relationer til både voksne og deres kammerater, samt mulighed for mere individuel opmærksomhed fra de voksne.

Mål:

Vores mål med læringsgrupperne er, at:

- læringsgrupper, hvor aktiviteter og læringsmål er tilpasset børnenes alders- og udviklingstrin, bliver skabt og opretholdt.
- børnenes sociale færdigheder, som konfliktløsning, empati og samarbejde, gennem tættere relationer i mindre grupper, bliver fremmet.
- hvert barn får individuel opmærksomhed og støtte, som skal understøtte deres trivsel og udvikling.
- organisere af daglige rutiner, så læringsmiljøet bliver struktureret og overskueligt for både børnene og de voksne.

Tiltag:

For at opnå målene med læringsgrupperne, sætter vi følgende tiltag i gang:

- Opdeling af børnene i mindre grupper, baseret på alder og udviklingstrin (f.eks. 3-4 år, 4-5 år, 5-6 år).
- Tilrettelæggelse af pædagogiske aktiviteter og projekter, der matcher hver gruppes udviklingsniveau, med fokus på sociale færdigheder, selvstændighed og læring gennem leg.

- at skabe en fast struktur for dagens rutiner (f.eks. måltider, fælles leg og læringsaktiviteter), som tilpasses de mindre gruppers behov.
- Pædagogerne fordeles på tværs af grupperne for at sikre tæt opfølgning og mulighed for individuel støtte.

Tegn:

- Børnene deltager aktivt i deres læringsgruppe og de pædagogiske aktiviteter der bliver tilbudt. De udviser glæde, både når de leger og lærer.
- Børnene er nysgerrige og finder selv på aktiviteter.
- Der er færre konflikter og børnene viser større selvstændighed og problemorienterede løsninger.
- Hvert barn oplever mere individuel opmærksomhed og føler sig set og hørt af de voksne.
- Børnene har gode relationer til både andre voksne.
- Børnene føler sig trygge i deres læringsgruppe.

Evaluerings:

- De voksne observerer fokuseret samarbejdet og de sociale interaktioner mellem børnene i grupperne, samt deltagelsesmuligheder og deltagelsesformåen i de planlagte pædagogiske aktiviteter. (bruger SMTTE)
- De forskellige læringsgrupper vil også behandles samt evalueres separat med børn, pædagoger og pædagogmedhjælpere (i grupper med ugentlige børnemøder). Evalueringen vil ske med udgangspunkt i de pædagogiske tiltag og tegn. Vi vil løbende dokumentere vores dagligdag med billeder som sendes ud via Family til forældrene.
- Der vil komme en periode, hvor forældrene bidrager til evalueringen i form af spørgeskema mm.
- Evalueringen vil ske på baggrund af en analyse af ovenstående mål, tegn og tiltag, der er i den næste tid bliver implementeret i læringsgrupperne. Desuden vil der ses på hvilken

indflydelse disse parametre har haft på børnene, hvorefter behov for eventuelle justeringer af indsatsen fastholdes.

- Vi vil vurdere læringsgruppernes succes ved at observere børnenes engagement og interesse for de alders- og udviklingsopdelte grupper, samt ved at have fokus på om børnene har lært og udviklet sig via læringsgruppernes pædagogiske aktiviteter.